

[Axel Sørensen.]

skifte ejer, ved at den ældre generation lægger op. Vanskeligheden er at præstere ikke alene den udbetaling, der skal til, men også den mekanisering, som er påkrævet for den rationalisering, som må ske for at få et økonomisk landbrug. Jeg nævner dette forhold, fordi jeg er af den mening, at det foruden en jordudstyknings, der er i takt med fremtidens krav, vil være rigtigt under en eller anden form at søge at bibeholde den personlige ejendomsform, således at det ikke bliver nødvendigt fremtidig at arbejde på aktieselskabsbasis.

De foreliggende lovforslag går ud på ændringer i statshusmandsloven og loven om udlån til statshusmandsbrug. Disse ændringer er allerede nævnt af tidligere ordførere, og jeg kan på mit partis vegne tiltræde de begrundelser, der ligger bag de foreslåede ændringer. Statens udlån til det enkelte brug, som efter gældende lov kan omfatte indtil 4 forskellige lån med en lang afdragsperiode på indtil 139 år, foreslås nu ændret således, at disse lån fremtidig samles i ét lån, der foreslås afviklet som annuitetslån, der afvikles hurtigere, nemlig på 60 år, og til en rente på 4½ pct. Jeg mener, at den bundne prioritet, der her er tale om, og som vil blive stående indtil udløbet af det 60. år, vil sikre, at det bliver de kvalificerede folk, som kommer i besiddelse af et statshusmandsbrug, og at man gennem de foreslåede bestemmelser vil kunne holde dem ude, der ikke er kvalificerede, dem, der måske har bedre mulighed i det frie marked end de personer, man finder bør komme ind i statshusmandsbruget.

De første år i et nyoprettet husmandsbrug er, som når der er tale om andre overtagerer af landbrug eller forretninger, altid de vanskelige. Af den grund foreslås det, at renter og afdrag, der fra starten ved overgang til annuitetsydelse er lige store i afdragsperioden på 60 år, bliver lempet i begyndelsesårene, idet der foreslås en lempelse på 37½ pct. i hvert af de fire første halvår og på 15 pct. i hvert af de seks efterfølgende halvår. Det er rigtigt, at denne lempelse betyder et beløb på omkring 4 000 kr., men så har man vel også derved sikret, at den unge landmand er kommet ud over nogle af de vanskeligheder, som han ellers ville være udsat for, og som

kunne danne grundlag for en alt for dyr drift i mange, mange år. Det er måske et forhold, som maner til overvejelse med henblik på den store part af landmænd, der må købe i det frie marked, hvor afdragene, der følger 5, 10 eller 15 år efter et landbrugs overtagelse, er den usikre faktor for vedkommende landmand, selv om der er tale om en dygtig landmand. Det skal jeg dog ikke komme nærmere ind på her; jeg vil kun omtale dette forhold, som også påkalder opmærksomheden.

Halvårsydelsen efter de gældende regler og efter lovforslagets regler ligger hinanden så nær, at efter nugældende lån til et husmandsbrug vil rentesvarelsen udgøre 1 700 kr. imod 1 600 kr. nu, samtidig med at lånet i fremtiden afdrages på 60 år imod nu 139 år.

Et problem, som har været nævnt, og som jeg også gerne vil omtale, er, om lånene til oprettelse af nye statshusmandsbrug i fremtiden burde udvides til helt eller delvis at kunne dække udgifterne ved installation af trykvandforsyning, wc og brusebad. Man er gået så vidt, at det har været ført frem, om man ikke ud over det samlede lån ad lovgivningens vej kunne yde lån hertil. Jeg vil gerne spørge den højtærede landbrugsminister, om man ikke kan løse opgaven på den måde, at der kunne ydes et mindre lån på 3 000 kr. til nye husmænd, som kunne ønske et sådant lån til installationer og mener at kunne afse midler til afdrag og forrentning af det for at få installationerne ind i nybygningen med det samme. Jeg er nemlig af den opfattelse, at man i princippet ikke bør stille boligerne på landet dårligere end boligerne i byerne, og der burde derfor efter min opfattelse på en eller anden måde kunne stilles midler til rådighed for disse installationer, som tiden kræver.

Hvad angår jordrentesvarelse i stedet for jordkøbslån, må jeg sige, at jeg i princippet er for jordrentesvarelse. Jeg mener, den har sin berettigelse og ikke virker fordyrende, men ansøgerne har i de senere år ønsket at få jordkøbslån fremfor at svare jordrente, og det har man bevillingsmæssig bøjet sig for.

Realkreditmulighederne bliver betydeligt bedre for husmandsbrugene, efter at der nu gives ret til pantsætning foran de bestående statslån, samtidig med at de nugæld-